

M.e.r.-beoordeling

Waterberging en doorvoer Willeskop

Rapport

Aveco de Bondt BV

Holten - Amstelveen - Breda - Eindhoven - Nieuwegein

Postbus 64, 7450 AB Holten

T +31 88 004 82 12

info@avecodebondt.nl

avecodebondt.nl

M.e.r.-beoordeling

project Ingenieursdiensten Berging en Doorvoer Willeskop
projectnummer 203774
projectleider Sara Eeman

datum 5 december 2022
referentie 203774_AdB_RAP_0001_v1.1

opdrachtgever Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden

status Definitief
versie 1
auteur Rianne Arendsen
gecontroleerd Juul Osinga

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Toetsingskader	1
1.3	Leeswijzer	1
2	Kenmerken project	2
2.1	Ligging, begrenzing en ontstaansgeschiedenis projectgebied	2
2.2	Huidige situatie, knelpunten en verbetering	2
2.3	Voorkeursalternatief (VKA) en maatregelen	3
3	Procedurele en inhoudelijke aspecten	6
3.1	Wet- en regelgeving	6
3.2	Toetsing aan de m.e.r.-verplichtingen	7
3.2.1	Is er sprake van een directe m.e.r.-plicht?	7
3.2.2	Is er sprake van een (formele) m.e.r.-beoordelingsplicht?	7
3.2.3	Is er sprake van een (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsplicht?	8
3.3	Procedure en betrokken partijen	8
3.3.1	Betrokken partijen	8
3.3.2	Procedure	8
4	De m.e.r.-beoordeling	9
4.1	De plaats en kenmerken van het project	9
4.2	Kenmerken van het potentiële effect	12
4.2.1	Archeologie, cultuurhistorie en landschap	12
4.2.2	Bodem	12
4.2.3	Niet-gesprongen explosieven	13
4.2.4	Water	13
4.2.5	Geluid	14
4.2.6	Luchtkwaliteit	15
4.2.7	Flora en Fauna	15
4.2.8	Omgevingshinder	17
4.3	Samenvatting milieueffecten	18
5	Beoordeling van de effecten en conclusies	19
5.1	Conclusie t.a.v. mogelijke aanzienlijke milieueffecten	19
5.2	Conclusie m.e.r.-beoordeling	19

Bijlage 1 - Maatregelenkaarten

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Extreme weersituaties zullen naar verwachting vaker voorkomen als gevolg van klimaatverandering. Het is daarnaast ook duidelijk geworden dat de toekomstige wateropgaven niet meer alleen binnen het bestaande watersysteem kunnen worden opgelost. HDSR heeft daarom binnen het programma Klimaatadaptatie de 'Visie Toekomstig Watersysteem' opgesteld.

In de aanloop naar de 'Visie Toekomstig Watersysteem' heeft onderzoek naar een toekomstbestendige boezem in beeld gebracht dat het project 'Waterberging en -doorvoer Willeskop' een effectief middel is om het westelijke watersysteem van HDSR robuuster en klimaatbestendiger te maken. Het hoogheemraadschap krijgt meer sturingsmogelijkheden op het hoofdwatersysteem en daarmee een breder handelingsperspectief bij (dreigende) wateroverlast.

Het primaire doel van het project 'Waterberging en -doorvoer Willeskop' is het geschikt maken van het natuurgebied Willeskop voor het bergen van ca. 200.000 m³ water en inrichten van een doorvoerroute vanaf de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHII) via de Korenmolenvliet en gemaal de Koekoek naar de Lek voor ca. 1,5 tot 2,5 m³/sec. Beide moeten onafhankelijk en tegelijkertijd van elkaar kunnen functioneren, waarbij het de voorkeur heeft om beiden jaarrond in te kunnen zetten. Het secundaire doel is om meekoppelkansen op het gebied van natuur, ruimtelijke kwaliteit en recreatie waar mogelijk te verwerken in het project om het gebied als geheel een kwaliteitsimpuls te geven. In het project wordt samen opgetrokken met Staatsbosbeheer als grondeigenaar van het natuurgebied.

1.2 Toetsingskader

Om het doel te realiseren zijn verschillende vergunningen en ontheffingen benodigd. Er is een projectplan opgesteld, wat de juridische basis vormt voor het uitvoeren van de maatregelen. In het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten wanneer m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Er worden activiteiten verricht welke voorkomen in het Besluit m.e.r.. Op basis van deze m.e.r.-beoordeling kan het bevoegd gezag besluiten of het mogelijk maken van de ontwikkeling al dan niet leidt tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu die noodzaken tot het doorlopen van een m.e.r.-procedure (waaronder het opstellen van een milieueffectrapportage).

1.3 Leeswijzer

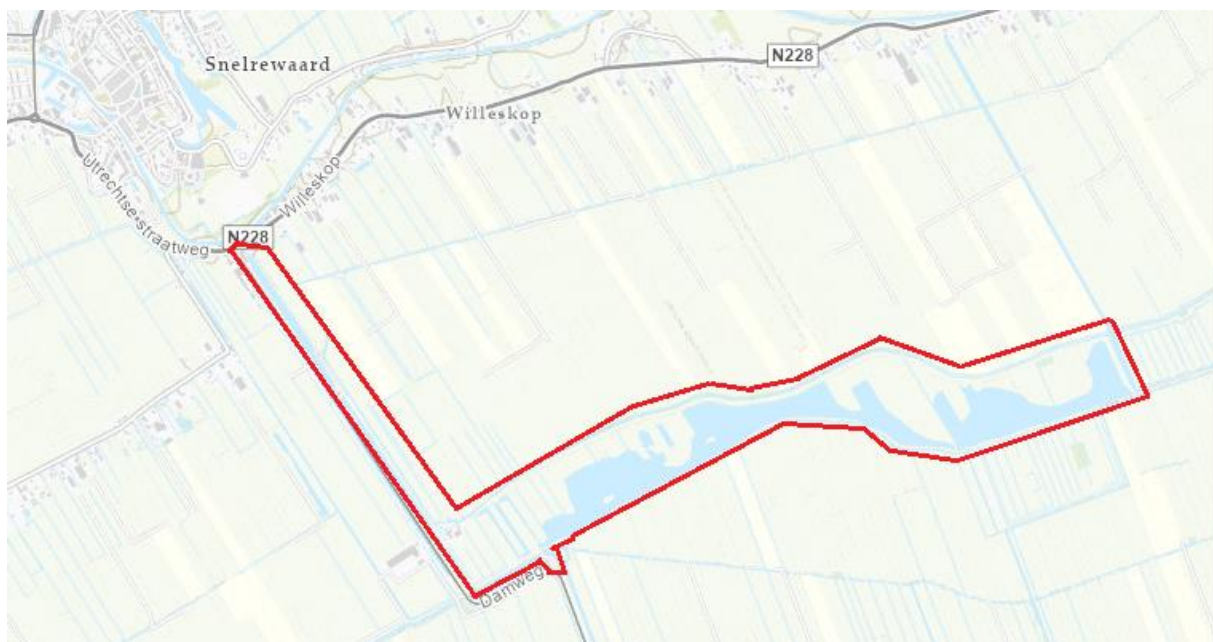
In hoofdstuk 2 worden de kenmerken van het project beschreven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de huidige wet- en regelgeving omtrent milieueffectrapportages. Vervolgens wordt het beoogde plan getoetst aan deze wetgeving. Hoofdstuk 4 bevat de m.e.r.-beoordeling. In hoofdstuk 5 worden de conclusies van de m.e.r.-beoordeling verwoord in een advies aan het bevoegd gezag.

2 Kenmerken project

2.1 Ligging, begrenzing en ontstaansgeschiedenis projectgebied

In figuur 2.1 is het projectgebied weergegeven. Het projectgebied bevindt zich in de provincie Utrecht, op de grens van de gemeenten Lopik, Oudewater en Montfoort. De werkzaamheden vinden grotendeels plaats binnen de huidige grenzen van natuurgebied Willeskop en deels in agrarisch gebied. Het gehele projectgebied is aangewezen als Natuur Netwerk Nederland (NNN). Alle gebieden om het natuurgebied zijn aangewezen weidevogelgebied. Natuurgebied Willeskop staat ook wel bekend als 'vogelmagneet in de polder' vanwege het grote aantal vogels wat het gebied trekt.

Figuur 2.1: projectgebied

Willeskop is ontstaan als een Cope-ontginning in de 12e eeuw. Een cope was een stuk land dat gekocht en ontgonnen werd. De ontginning startte vanaf de Hollandsche IJssel, waar men sloten groef tot aan een achterkade die bestond uit de Bloklandse kade (ook wel Bloklandsedijk). Vanuit het zuiden, vanaf de Benschopse Wetering werd het land ontgonnen tot aan de Noordzijdsekade. Het gebied tussen de verschillende ontginningen in, waar nu natuurgebied Willeskop ligt, werd onderdeel van de restontginning Blokland. In de jaren '50 werden met een ruilverkaveling de percelen van de Bloklandse restontginning verbonden met de percelen van de ontginning van Willeskop. Tot 2002 graasden er nog koeien, daarna werd het gebied omgevormd tot natuur door de Dienst Landelijk Gebied. Het gebied werd in beheer genomen door Staatsbosbeheer (BWZ ingenieurs en WING, 2018).

2.2 Huidige situatie, knelpunten en verbetering

De Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHIJ) is onderdeel van het boezemwatersysteem. In dit systeem wordt water uit de polders opgevangen en afgevoerd. In droge perioden wordt water doorgevoerd. Het peil van de boezem fluctueert afhankelijk van hoeveel water afgevoerd moet worden.

Als bij extreme neerslagsituaties of calamiteiten de boezem zijn maximale opvang- en afvoercapaciteit heeft bereikt is het niet meer mogelijk om meer water af te voeren via de GHIJ en stoppen de gemalen van de omliggende polders met het afvoeren van water. In zulke situaties is het gewenst om mogelijkheden te hebben

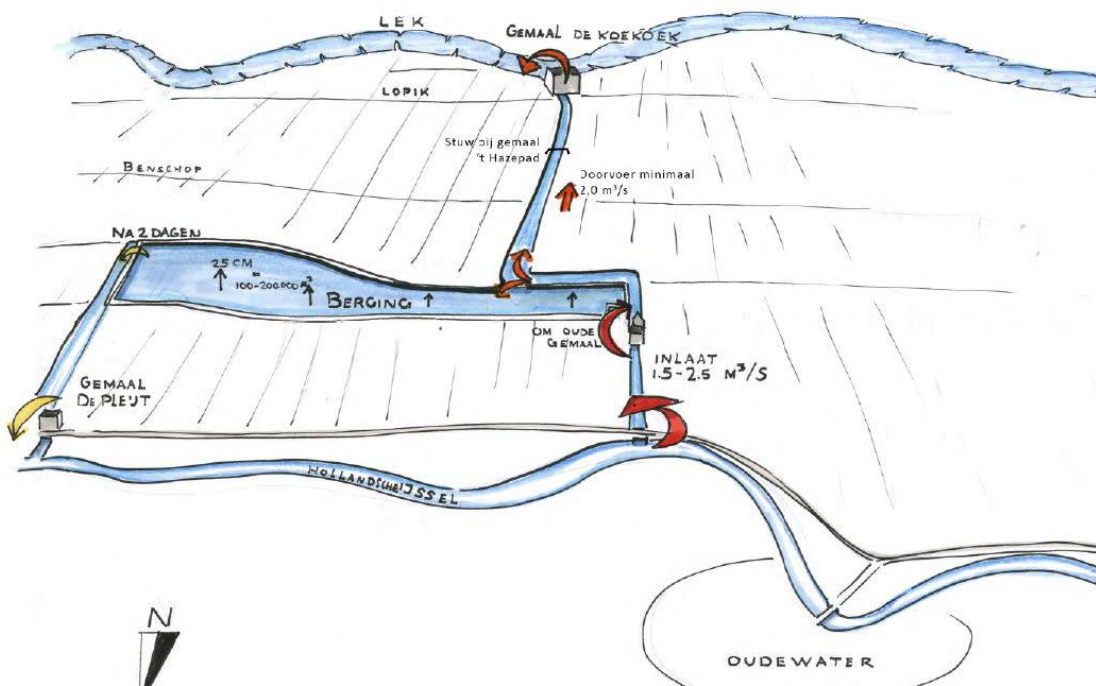

om water elders op te kunnen vangen of door te voeren, om ervoor te zorgen dat polders en stedelijk gebied niet onder water komen te staan. Het waterschap wil met dit project deze mogelijkheid realiseren.

Na uitvoering van het project kan in de hierboven omschreven situatie de inlaat vanuit de GHJ naar de voorboezem van voormalig gemaal Benschop worden geopend (zie ook figuur 2.2. voor een visuele toelichting). Het water gaat via deze voorboezem naar een tweede inlaat die ervoor zorgt dat het water langs het voormalig gemaal wordt geleid. Het inrichten van het “bypassperceel” naast het oude gemaal is nodig omdat de geplande hoeveelheden water niet onder voormalig gemaal Benschop door kunnen en er dus omheen moeten worden geleid. Het bypassperceel wordt in de toekomstige situatie gekoppeld aan het peil van de Korenmolenvliet, waardoor een verplaatsing van enkele regionale keringen noodzakelijk is. Onder normale omstandigheden wordt water in het bestaande natuurgebied gelaten via het uit te breiden rietmoeras.

Nabij de parkeerplaats van het natuurgebied wordt een nieuw waterwerk (het “verdeelwerk” genoemd) gerealiseerd die, afhankelijk van de situatie, ervoor kan zorgen om het water richting het natuurgebied te sturen of het water door te voeren naar de stuw bij gemaal 't Hazepad waar het vervolgens in het maalpand van gemaal de Koekoek belandt die vervolgens het water kan afvoeren richting de Lek.

Bij het inzetten van het natuurgebied als waterberging kan het water rechtstreeks het natuurgebied in stromen en hoeft het niet eerst door het rietmoeras geleid te worden.

Figuur 2.2: gewenste situatie

2.3 Voorkeursalternatief (VKA) en maatregelen

Voor dit project is in 2018 een haalbaarheidsstudie uitgevoerd door BWZ ingenieurs en WING. Hierin zijn twee alternatieven voor de inrichting van het gebied uitgewerkt. De twee alternatieven zijn ten opzichte van elkaar beoordeeld op aspecten zoals capaciteit berging, natuur, overlast, cultuurhistorie en grondaankoop. Het voorkeursalternatief en dit projectplan is gebaseerd op het inrichtingsalternatief dat een beperkt ruimtebeslag heeft en minimaal overlast voor de directe omgeving geeft.

In 2020 is de verdere uitwerking opgepakt en is het ontwerp uitgewerkt tot een VKA dat aan het Algemeen Bestuur van HDSR is voorgelegd en in maart 2022 is vastgesteld. Bij het uitwerken van het technisch ontwerp is uitgegaan van een basisontwerp waarin de uitgangspunten van het VKA zijn meegenomen. Dit ontwerp bevat de

maatregelen die nodig zijn om meer sturingsmogelijkheden te hebben in het watersysteem doordat er voldoende water in de berging past, en de waterveiligheid op orde is. Daarnaast is er ruim aandacht voor natuur en landschappelijke inpassing. Er is ook gekeken hoe extra kwaliteit toegevoegd kan worden aan het basisontwerp. Deze hebben we thematisch ingedeeld in bouwstenen. Het VKA beschrijft dat het waterschap in het project mede aandacht gaat geven aan de bouwstenen Ruimte voor de natuur, Beleefbare waterberging en Schoon en bewust bouwen.

- Ruimte voor de natuur: Deze bouwsteen voegt aanvullend op het basisontwerp extra mogelijkheden voor natuurontwikkeling toe. Er worden bijvoorbeeld extra natuurvriendelijke oevers aangelegd en bestaande natuurvriendelijke oevers worden hersteld. Daarnaast vindt er uitbreiding plaats van het rietmoeras, wordt het natuurgebied vernat (zorgt voor meer variatie van het natuurgebied), wordt een vispassage aangelegd en worden eilandjes aangelegd.
- Beleefbare waterberging: Het natuurgebied is nu een geliefd recreatiegebied voor wandelaars en natuurliefhebbers. In deze bouwsteen wordt aan dit aspect nog meer aandacht besteed, bijvoorbeeld door de aanleg van een waterspeelplaats om meer bewustwording van het waterbeheer te creëren en het plaatsen van picknickbankjes.
- Schoon en bewust bouwen: Met deze bouwsteen wordt gestreefd naar een gesloten grondbalans om zo min mogelijk gebruik te maken van af- en aanvoer van grond. Er zijn doelstellingen gesteld wat betreft CO₂- en stikstofuitstoot en we dagen de markt uit om hier een stap verder in te gaan. Daarnaast wordt gestreefd naar 75% duurzaam materiaalgebruik en is er aandacht voor Social Return.

Deze bouwstenen zijn vervolgens ook beoordeeld op duurzaamheid, omgeving, doorlooptijd en kosten. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in het huidige ontwerp en de maatregelen.

Concrete maatregelen

De volgende maatregelen zijn nodig om de doelstellingen van het project te behalen. Deze staan ook weergegeven op de kaarten in bijlage 1. Het nummer van de maatregel correspondeert met het nummer op de kaart zodat de werkzaamheden gelinkt kunnen worden aan een locatie.

Kaart 1:

1. Huidige inlaatduiker onder de N228 vervangen voor een grotere geautomatiseerde inlaatduiker vanaf GHJ naar de voorboezem van voormalig gemaal Benschop.

Kaart 2:

2. Creëren van een bypass voor het water om het gemaal heen door het verbreden van een bestaande watergang. De watergang wordt ingericht met een brede oever (meerwaarde voor natuur).
3. Realiseren nieuwe geautomatiseerde inlaat van voorboezem voormalig gemaal Benschop naar de bypass.
4. Ophogen en versterken kade en nieuwe waterkering en aansluiten op bestaande waterkering door aanbrenge grondlichaam.
5. Dempden watergang naast de kering om de kade breed genoeg te maken als waterkering.
6. Aanbrengen gronddam nabij woningen Damweg 13 en 17 met naastgelegen uitstroomvoorziening. Met deze maatregel wordt ervoor gezorgd dat wateroverlast wordt voorkomen op de percelen van de genoemde woningen.
7. Het verbreden van een dwarswatergang en het graven van een nieuwe dwarswatergang in perceel naast Damweg 13 en 17.
8. Realiseren nieuwe doorvoer van de bypass naar de Korenmolenvliet.

9. Kappen van bomen. Op de kade die in de toekomstige situatie als waterkering gaat dienen, is het nodig om de bomen (knotwilgen) aan 1 zijde van de kade te kappen. Dit zijn waarschijnlijk 9 bomen. Het grootste deel (50-60 bomen) kan blijven staan zodat het cultuurhistorische beeld niet wordt aangetast.

Kaart 3:

10. Realiseren nieuwe inlaat natuurgebied. Deze inlaat wordt gebruikt in de 'normale' situatie, dit is de situatie wanneer de waterberging niet wordt ingezet om water in het gebied te laten stromen.
11. Realiseren nieuwe stuw t.p.v. overgang helofytenfilter naar de plas. Deze stuw wordt aangelegd om vismigratie naar het helofytenfilter te voorkomen, om zo een gunstig voortplantingsgebied voor de heikikker en poelkikker te creëren.
12. Aanbrengen peilscheidingen ten zuiden van Vaders Wens. Deze peilscheidingen worden aangebracht om wateroverlast te voorkomen bij de percelen rondom de woning van Vaders Wens.
13. Aanpassen van watergangen ten zuiden van Vaders Wens inclusief aanbrengen van nieuwe afvoer richting de polder.
14. Uitbreiding helofytenfilter (rietmoeras) (o.a. door afgraven grond), waarbij de oevers natuurvriendelijker worden gemaakt inclusief het aanleggen van dammen met duikers ten behoeve van onderhoud.
15. Realiseren verdeelwerk. Dit is een kunstwerk bestaande uit meerdere stuwen dat, afhankelijk van de situatie, ervoor kan zorgen om het water richting het natuurgebied te sturen of het water door te voeren naar gemaal 't Hazepad.
16. Realiseren nieuwe inlaat onder de kade naar natuurgebied.
17. Verbeteren parkeerplek.
18. Aanleg waterspeelplaats (de locatie hiervan is nog onbekend op dit moment in het planproces).
19. Plaatsen picknickbankjes (de locatie hiervan is nog onbekend op dit moment in het planproces).
20. Graven nieuw water inclusief het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en herstel bestaande natuurvriendelijke oevers (ook deels op Kaart 4), zie daarvoor de legenda van de kaart.

Kaart 4:

21. Vergroten huidige doorvoer die het westelijke deel van de plas verbindt met oostelijke deel van de plas.
22. Aanleggen van eilandjes boven het inundatiepeil (ook deels op Kaart 3) en ophogen van bestaande eilanden. Deze eilandjes blijven gedeeltelijk boven het waterpeil bij inzet van de waterberging.
23. Verwijderen huidige uitlaatwerk waterberging en plaatsen nieuwe uitlaatwerk waterberging (incl. vispassage) om water uit het waterbergingsgebied te laten.
24. Kade versterken rondom natuurgebied. Dit vindt plaats aan de zuidelijke kade van het projectgebied (de Noordzijdsekade). Het is nodig om over ongeveer 800 meter de kade hier te verstevigen aan de noordelijke zijde. Hierdoor is het nodig om het hakhout over 800 meter terug te snoeien.
25. Kappen en terug snoeien van bomen (ook deels op Kaart 3). Om te zorgen dat de peilscheiding stabiel blijft, worden momenteel 60 bomen aan de zuidelijke kant van de zuidelijke kade beoordeeld. Het gaat hier niet om hakhout maar om grotere bomen (die hoger zijn dan 5 meter). Na deze beoordeling wordt gekeken of de boom teruggesnoeid kan worden of gekapt moet worden.

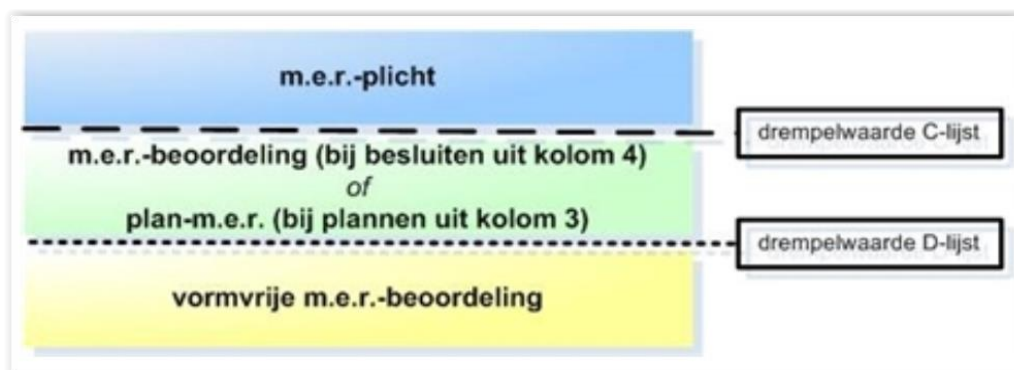

3 Procedurele en inhoudelijke aspecten

3.1 Wet- en regelgeving

De m.e.r.-procedure is bedoeld om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in plan- en besluitvorming in te brengen, om zo belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen. Een m.e.r. is altijd gekoppeld aan een plan of besluit, bijvoorbeeld een structuurvisie, bestemmingsplan of omgevingsvergunning. De wettelijke eisen ten aanzien van de m.e.r. zijn vastgelegd in de Wet milieubeheer en in het Besluit m.e.r.

Voor plannen en besluiten die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu (kunnen) hebben wordt de m.e.r.-toets doorlopen. Er zijn drie gradaties in de zwaarte van de m.e.r.-toets. Onderstaande figuur geeft schematisch twee drempelwaarden weer die van belang zijn hiervoor.

Figuur 3.1: soorten milieueffectrapportage

Onderstaand zijn de drie vormen van een milieueffectrapportage nader toegelicht:

- **m.e.r.-plicht:** voor activiteiten die zijn opgenomen op de C-lijst van het Besluit m.e.r. en de drempelwaarde daarvan overschrijden geldt de directe m.e.r.-plicht. Naast de C-lijst zijn ook plannen waarvoor een passende beoordeling¹ opgesteld moet worden m.e.r.-plichtig en kunnen provincies in een provinciale verordening m.e.r.-plichtige activiteiten aanwijzen. Voor deze activiteiten moet een milieueffectrapportage worden opgesteld om de milieugevolgen van de activiteit op de leefomgeving in beeld te brengen zodat het bevoegd gezag in staat wordt gesteld om de milieugevolgen bij haar afwegingen te betrekken. Voor een zorgvuldige afweging bevat het rapport bovendien alternatieve oplossingen met bijbehorende milieueffecten.
- **m.e.r.-beoordelingsplicht of plan-m.e.r.:** voor activiteiten die zijn opgenomen op de D-lijst van het Besluit m.e.r. en de drempelwaarde overschrijden geldt de (formele) m.e.r. beoordelingsplicht. Indien de activiteit waarvan de drempelwaarde op de D-lijst wordt overschreden mogelijk wordt gemaakt door middel van een plan (kolom 3), dan geldt altijd en direct de plan-m.e.r.
- **vormvrije m.e.r.-beoordeling:** voor activiteiten die zijn opgenomen op de D-lijst van het Besluit m.e.r. maar niet de drempelwaarde overschrijden geldt de (vormvrije) m.e.r. beoordelingsplicht. De procedure en inhoud van de 'vormvrije' versie is nagenoeg gelijk aan de (formele) m.e.r.-beoordeling. Dat betekent dat voorafgaand aan de activiteit een besluit genomen moet worden of het doorlopen van een m.e.r.-procedure (opstellen milieueffectrapportage) al dan niet noodzakelijk is. Dit besluit moet worden onderbouwd door middel van een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling die aantoont dat de activiteit geen belangrijke nadelige gevolgen kan hebben voor het milieu c.q. leefomgeving. De inhoud van de beoordeling dient te voldoen aan de criteria zoals opgenomen in 'bijlage III van de Europese MER richtlijn'.

¹ Op basis van artikel 3 lid 1 Besluit m.e.r. geldt voor onder meer bestemmingsplannen niet meer automatisch een m.e.r.-plicht als er een passende beoordeling moet worden gemaakt. Het gaat om plannen die het gebruik bepalen van kleine gebieden (lid 1 sub a) en voor kleine wijzigingen (lid 1 sub b) van plannen. Voor die plannen kan in eerste instantie worden volstaan met een plan-m.e.r.-beoordeling.

3.2 Toetsing aan de m.e.r.-verplichtingen

3.2.1 Is er sprake van een directe m.e.r.-plicht?

De eerste vraag die beantwoord moet worden is of voor het project activiteiten plaats vinden waarvoor sprake is van een directe m.e.r.-plicht. Onderhavige activiteit behoort niet tot één van de activiteiten op de C-lijst. Op basis daarvan is derhalve geen m.e.r.-procedure noodzakelijk.

Wettelijke plannen, waarvoor een Passende Beoordeling op grond van de Wet Natuurbescherming nodig is, zijn m.e.r.-plichtig (artikel 7.2a Wet milieubeheer eerste lid). Op basis van het onderzoek naar flora en fauna (soortenbescherming en gebiedsbescherming) blijkt dat het opstellen van een Passende Beoordeling op grond van de Wet Natuurbescherming niet benodigd is (zie paragraaf 3.2). Op basis van artikel 7.2.a lid 1 Wet milieubeheer is er derhalve geen sprake van een m.e.r.-plicht.

Door Provinciale Staten kunnen aanvullend op het Besluit m.e.r. activiteiten worden aangewezen die kunnen leiden tot m.e.r.-plicht. De Provincie Utrecht heeft een dergelijke aanvulling niet ingevuld. Het provinciaal beleid leidt derhalve niet tot m.e.r.-plicht.

3.2.2 Is er sprake van een (formeel) m.e.r.-beoordelingsplicht?

Er is geen sprake van een directe m.e.r.-plicht, maar mogelijk wel van (formeel) m.e.r.-beoordelingsplicht. Hiervoor is de D-lijst van het Besluit m.e.r. het toetsingskader.

Toetsing aan D-lijst

De beoogde ontwikkeling komt voor als activiteit in kolom 1 van de D-lijst van het Besluit m.e.r. (zie tabel 3.1)²:

Tabel 3.1: D-lijst, bijlage, besluit Milieueffectrapportage

	Kolom 1 Activiteiten	Kolom 2 Gevallen	Kolom 3 Plannen	Kolom 4 Besluiten
D3.2	De aanleg, wijziging of uitbreiding van werken inzake kanalisering of ter beperking van overstromingen, met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken.		De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet en het plan, bedoeld in de artikelen 4.1 en 4,4 van de Waterwet.	De goedkeuring van gedeputeerde staten van het projectplan, bedoeld in artikel 5.7, eerste lid, van de Waterwet of, bij het ontbreken daarvan, het projectplan, bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, van die wet, of, indien artikel 5.4, zesde lid, van die wet van toepassing is, de vaststelling van het tracé op grond van de Tracéwet of de Spoedwet wegverbreding door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat of het plan, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.

² categorie D16.1 (ontgronding) is niet van toepassing omdat er geen ontgrondingsvergunning benodigd is voor de werkzaamheden.

3.2.3 Is er sprake van een (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsplicht?

Bij de beoogde ontwikkeling is er sprake van een besluit, er wordt namelijk een projectplan opgesteld, welke goedgekeurd dient te worden door de Gedeputeerde Staten. Er is bij de voorgenomen activiteit geen sprake van een drempelwaarde. Dit houdt in dat voor de voorgenomen activiteiten, wat een besluit is onder de D-lijst van het Besluit m.e.r., sprake is van een formele m.e.r.-beoordeling. Er moet dus onderzocht worden of er sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen die tot het doorlopen van een m.e.r.-procedure zouden moeten leiden, dit gebeurt middels een zogenoemde m.e.r.-beoordeling.

3.3 Procedure en betrokken partijen

3.3.1 Betrokken partijen

Bij deze m.e.r.-beoordelingsprocedure zijn de volgende partijen aan te merken als initiatiefnemer en bevoegd gezag. Waterschap HDSR is zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag van onderhavig plan.

3.3.2 Procedure

Op basis van de m.e.r.-beoordeling kan het bevoegd gezag een besluit nemen over de noodzakelijkheid tot het doorlopen van een m.e.r.-procedure. Omdat de initiatiefnemer en het bevoegd gezag in dit geval hetzelfde zijn kan het bestuur tegelijkertijd beslissen op de m.e.r.-beoordeling het Projectplan Waterwet. Het m.e.r.-beoordelingsbesluit vormt een bijlage bij het uiteindelijk te nemen besluit: het projectplan. Er staat bij een m.e.r.-beoordeling geen direct bezwaar en beroep open. Bezwaar en beroep vindt plaats in het kader van het projectplan.

4 De m.e.r.-beoordeling

De m.e.r.-beoordeling is een toets van het bevoegd gezag om te bepalen of er bij de voorgenomen activiteit mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. De beoordeling dient te worden uitgevoerd op grond van de criteria uit bijlage III van de Europese Richtlijn Milieueffectrapportage. Hierbij gelden drie thema's:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

4.1 De plaats en kenmerken van het project

Bij het kenmerk van het project moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- A. de omvang van het project;
- B. de cumulatie met andere projecten;
- C. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- D. de productie van afvalstoffen;
- E. verontreiniging en hinder;
- F. het risico van zware ongevallen en/of rampen, waaronder rampen door klimaatverandering;
- G. risico's voor de menselijke gezondheid (bijvoorbeeld als gevolg van waterverontreiniging of luchtvervuiling).

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop het project van invloed kan zijn moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- H. het bestaande grondgebruik,
- I. relatieve rijkdom aan en beschikbaarheid, kwaliteit en regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen (met inbegrip van bodem, land, water en biodiversiteit) van het gebied,
- J. het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:
 - wetlands, oeverformaties, riviermondingen
 - kustgebieden
 - berg- en bosgebieden
 - natuurrezervaten en -parken
 - gebieden die in de nationale wetgeving zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; Natura 2000-gebieden die door de lidstaten zijn aangewezen krachtens Richtlijn 92/43/EEG en Richtlijn 2009/147/EG;
 - gebieden waar de milieukwaliteitsnormen al niet worden nagekomen
 - gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid
 - landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang

A. de omvang van het project

Zoals omschreven in hoofdstuk 2 voorziet het project in het geschikt maken van het natuurgebied Willeskop voor het bergen van ca. 200.000 m³ water en inrichten van een doorvoerroute vanaf de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHIJ) via de Korenmolenvliet en gemaal de Koekoek naar de Lek voor ca. 1,5 tot 2,5 m³/sec. Dit om in te spelen op de extreme neerslagsituaties als gevolg van klimaatverandering. Het project 'Waterberging en -doorvoer Willeskop' is een effectief middel om het westelijke watersysteem van HDSR robuuster en klimaatbestendiger te maken.

B. de cumulatie met andere projecten

Het project betreft een op zichzelf staand project. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen andere grootschalige ontwikkelingen bekend die kunnen leiden tot een stapeling (cumulatie) van milieueffecten. Wel worden er regionale keringen opgeknapt door het waterschap. Deze werkzaamheden leiden naar aard en omvang (het betreft beheer en onderhoud) niet tot cumulatie.

C. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen

Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen betreft hoofdzakelijk grondstromen. Er wordt getracht de grond die vrijkomt bij de werkzaamheden op locatie te hergebruiken in het werk en daarmee te werken met een gesloten grondbalans. Onder natuurlijke hulpbronnen worden onder andere niet vernieuwbare bronnen, zoals fossiele brandstoffen verstaan, maar ook hernieuwbare bronnen, zoals hout, zon, rubber, drinkwater en zuurstof. Naast de reguliere materialen en hulpbronnen ten behoeve van realisatie worden geen natuurlijke hulpbronnen gebruikt in het onderhavige plan. Er wordt bovendien gestreefd naar veel duurzaam materiaalgebruik binnen het project. Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen geeft geen aanleiding aanzienlijke gevolgen voor het milieu te veronderstellen, zodanig dat daarvoor een milieueffectrapportage opgesteld dient te worden.

D. de productie van afvalstoffen

De productie van afvalstoffen is beperkt tot de afvalstoffen die tijdens de uitvoering van de werkzaamheden ontstaan. De productie van afvalstoffen vormen naar aard en omvang geen aanleiding voor het opstellen van een milieueffectrapportage. Er is geen sprake van productie van afvalstoffen zoals bedoeld in artikel 1.1. van de Wet milieubeheer.

E. verontreiniging en hinder

Voor verontreiniging en hinder kunnen diverse aspecten relevant zijn, te denken aan bodemkwaliteit, luchtkwaliteit, waterkwaliteit, geluidhinder, hinder in de vorm van verstoring van natuurwaarden door bijvoorbeeld stikstof, geluid en licht, etc. Ten aanzien van bovengenoemde aspecten wordt onder paragraaf 0, kenmerken van het potentiële effect, beschreven wat de mogelijk effecten zijn.

Daarnaast kan er sprake zijn van tijdelijke hinder tijdens de uitvoering. Uitgangspunt is om de overlast voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken. Bij de aan- en afvoer van materieel en eventueel van grond wordt er, los van één specifieke locatie, geen verkeershinder voor de omgeving verwacht, behalve mogelijk een tijdelijke snelheidsbeperking. Er wordt wel verkeershinder verwacht bij het vervangen van de duiker onder de provinciale weg. Het waterschap zal samen met de aannemer en de provincie overleggen om de hinder zo minimaal mogelijk te laten zijn.

Er wordt geen trillingshinder of schade aan wegen verwacht als gevolg van de uitvoering. Daarnaast komt de water aan-, af-, en doorvoer niet in het gedrang door de werkzaamheden. De bereikbaarheid van de percelen in de nabijheid van het werk zullen zoveel als mogelijk worden gegarandeerd en hierover zal met betrokken grondeigenaren- en gebruikers afstemming plaatsvinden.

Naar alle waarschijnlijkheid zal het niet lukken om alle wandelpaden open te houden tijdens de werkzaamheden. Een eventuele stremming wordt tijdig afgestemd met de beheerorganisaties van de routes zodat zij dit duidelijk en tijdig kunnen communiceren aan de gebruikers. Het streven is om de tijdelijke afsluiting buiten het voorjaar/zomer seizoen in te stellen.

F. het risico van zware ongevallen en/of rampen, waaronder rampen door klimaatverandering

Het project voorziet niet in de realisatie van risicovolle inrichtingen of gevoelige functies. Extreme weersomstandigheden zoals en veel neerslag komen steeds vaker voor door klimaatverandering. Het project 'Waterberging en -doorvoer Willeskop' is een effectief middel om het westelijke watersysteem van HDSR robuuster en klimaatbestendiger te maken. Het waterschap krijgt meer sturingsmogelijkheden op het hoofdwatersysteem en daarmee een breder handelingsperspectief bij (dreigende) wateroverlast. Het project voorziet daarmee juist in een watersysteem dat nodig is om gevolgen van klimaatverandering te ondervangen.

G. Risico's voor de menselijke gezondheid (bijvoorbeeld als gevolg van waterverontreiniging of luchtvervuiling)

Er is geen sprake van een vergunningplichtige (milieukundige) inrichting. Onderhavig plan heeft geen relevante emissie van gevaarlijke/verontreinigende stoffen die schadelijk zijn voor de menselijke gezondheid.

H. het bestaande grondgebruik

Het plangebied bestaat uit oppervlaktewater, natuurgebied Willeskop, enkele agrarische percelen, een klein parkeerterrein en tuinen van een aantal omliggende woningen.

I. relatieve rijkdom aan en beschikbaarheid, kwaliteit en regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen (met inbegrip van bodem, land, water en biodiversiteit) van het gebied

De aanwezige rijkdom aan natuurlijke hulpbronnen is onderzocht en nader omschreven in paragraaf 0 (onder flora en fauna).

J. het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op 5,5 km afstand. Wel maakt het plangebied onderdeel uit van het Natuur Netwerk Nederland (NNN). In paragraaf 4.2 (onder flora en fauna) wordt verder ingegaan op de ligging binnen het NNN. Het gebied zelf staat op de kaart van provincie Utrecht niet geregistreerd als weidevogelgebied, omdat het gebied al geregistreerd is als NNN-gebied. Alle gebieden eromheen zijn wel aangewezen weidevogelgebied. Voor het plangebied is een archeologisch en cultuurhistorisch/landschappelijk onderzoek uitgevoerd, hier wordt nader op ingegaan in paragraaf 4.2.

4.2 Kenmerken van het potentiële effect

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project moeten in samenhang met de criteria die besproken zijn onder paragraaf 4.1 (de plaats en kenmerken van het project) in het bijzonder in overweging worden genomen:

- de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten;
- de aard van het effect;
- het grensoverschrijdend karakter van het effect;
- de intensiteit en de complexiteit van het effect;
- de waarschijnlijkheid van het effect;
- de verwachte aanvang, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect;
- de cumulatie van effecten met de effecten van andere projecten;
- de mogelijkheid om de effecten doeltreffend te verminderen.

De mogelijke milieueffecten worden, indien aan de orde, aan de hand van de verschillende relevante thema's beschreven.

4.2.1 Archeologie, cultuurhistorie en landschap

Potentiële effecten ten aanzien van archeologie zijn met name gerelateerd aan verstoring van eventueel aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied.

Archeologisch onderzoek

Hierin wordt geadviseerd om een verkennend booronderzoek uit te voeren en deels de uitvoering plaats te laten vinden onder archeologische begeleiding in de zones met (middel)hoge verwachting, waarin eventuele archeologische resten naar verwachting zijn te vinden. Deze zones zijn archeologisch interessant vanwege de aanwezigheid van voormalige stroomgordels die in verschillende periodes actief waren en de bijbehorende komgebieden. Archeologisch gezien vormen de oeverwallen van een rivier een aantrekkelijke vestigingsplaats voor (pre-)historische samenlevingen. Ook op het moment dat een rivier inactief geworden is, blijft deze als een hoger gelegen rug in het landschap achter. Hierdoor is er in gebieden waar ooit stroomgordels gelegen hebben meer kans op bewoning, wat de verwachting qua archeologische waarden hoger maakt. Het archeologische vooronderzoek ligt momenteel ter beoordeling bij de betrokken gemeentes. Het vervolgonderzoek of archeologische begeleiding vindt plaats in overeenstemming met de gemeentelijke archeologen.

Cultuurhistorie en landschap

Over het algemeen heeft het project geen wezenlijke aantasting van het ensemble van de cultuurhistorische waarden. Waar mogelijk wordt dit in stand gehouden en op een beperkt aantal plekken is het noodzakelijk om hiervan af te wijken omdat de grond niet in eigendom is of omdat er bebouwing staat. Alternatieven zouden een negatiever effect hebben op de cultuurhistorie.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van archeologie, cultuurhistorie en landschap geen belangrijke nadelige gevolgen zijn te verwachten voor het milieu die het opstellen van een volwaardige milieueffectrapportage rechtvaardigen.

4.2.2 Bodem

Het ontgronden van de bodem is geen activiteit die een negatieve invloed heeft op de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. De benodigde graafwerkzaamheden worden niet als activiteit beschouwd die een bedreiging vormen voor de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. Er wordt getracht de grond die vrijkomt bij de werkzaamheden op locatie te hergebruiken in het werk en daarmee te werken met een gesloten grondbalans.

Binnen het projectgebied is een bodemkwaliteitsonderzoek³ uitgevoerd waarbij gekeken is naar de bodemkwaliteit ter plaatse van de zes te realiseren kunstwerken. Op vijf van de zes locaties is het niet nodig nader onderzoek plaats te laten vinden. De locatie van de inlaat van de GHJ (onder de provinciale weg N228) richting het waterbergingsgebied is echter verdacht op het voorkomen van asbestverontreiniging. Uitvoeren van een nader onderzoek naar asbest op deze locatie is lastig vanwege de ligging van de provinciale weg en nabijgelegen opstallen. Er is daarom met de ODRU, onder voorwaarde van het nemen van een aantal veiligheidsmaatregelen, een werkwijze overeengekomen om tijdens de werkzaamheden de (mogelijk) verontreinigde grond in een depot te leggen en de hoeveelheid asbest te meten. Afhankelijk van de resultaten wordt de grond naar een verwerker of grondbank gebracht of wordt de grond hergebruikt.

Binnen het project vindt grondverzet plaats bij de verlaging van het waterbergingsgebied en werkzaamheden bij de regionale kering en de bypass. Deze locaties zijn onverdacht en zijn opgenomen in de Nota bodembeheer en op de bodemkwaliteitskaart van de betrokken gemeenten. Voor deze locaties geldt dat ze op basis van de resultaten van het historisch vooronderzoek onverdacht zijn van het voorkomen van bodemverontreiniging. Hier is dan ook geen booronderzoek uitgevoerd.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van bodem geen belangrijke nadelige gevolgen zijn te verwachten voor het milieu en/of de omgeving.

4.2.3 Niet-gesprongen explosieven

Potentiële effecten ten aanzien van niet-gesprongen explosieven betreffen vooral de risico's bij het aantreffen daarvan en de bijkomende hinder die ontstaat als gevolg van de aanwezigheid en ruiming daarvan.

Er is een studie uitgevoerd naar het risico op niet gesprongen explosieven⁴ ter plaatse van de werkzaamheden. Hieruit is gebleken dat het projectgebied niet verdacht is op de mogelijke aanwezigheid van niet gesprongen explosieven.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van niet-gesprongen explosieven geen belangrijke nadelige gevolgen zijn te verwachten voor het milieu en/of de omgeving.

4.2.4 Water

Potentiële effecten ten aanzien van water betreffen met name het voorkomen en waar nodig beperken van overstroming, wateroverlast en watertekort. Daarnaast zijn effecten op de waterkwaliteit van belang.

Overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Met dit plan wordt natuurgebied Willeskop geschikt gemaakt voor het bergen van ca. 200.000 m³ water en ingericht om het water door te voeren vanaf de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHJ) naar de Lek. Het project is een effectief middel om het westelijke watersysteem van HDSR robuuster en klimaatbestendiger te maken. Het waterschap krijgt meer sturingsmogelijkheden op het hoofdwatersysteem en daarmee een breder handelingsperspectief bij (dreigende) wateroverlast. De verwachting is dat het waterschap de waterberging één keer in de vijf jaar zal inzetten.

Het waterschap maakt de waterkeringen geschikt om de genoemde hoeveelheid water te bergen zonder dat de waterveiligheid in het geding komt. Ten zuiden van Vaders Wens worden peilscheidingen aangebracht om wateroverlast te voorkomen bij de percelen rondom de woning van Vaders Wens. Daarnaast wordt nabij de

³ Verkennend bodemonderzoek kunstwerken, 205385_AdB_RAP_0001_v1.0, Aveco de Bondt, d.d. 26 november 2021

⁴ Vooronderzoek ontplofbare oorlogsresten, BB22-222-VO-01, BeoBOM, d.d. 22 september 2022

woningen naast de Damweg 13 en 17 een grondnam geplaatst om wateroverlast te voorkomen bij de woningen en tuinen. Effecten qua wateroverlast op nabijgelegen agrarische percelen worden niet verwacht.

Er is onderzoek gedaan naar de effecten van de grondwaterstandverhoging voor de nabijgelegen bebouwing. De resultaten vanuit de onderzoeken zijn dat geen aanvullend vochtoverlast verwacht wordt bij de vier nabijgelegen woningen, de percelen en de bijbehorende opstallen als gevolg van de ingrepen, op één opstal naast een van de woningen na. Het effect qua wateroverlast en/of natschade van de peilstijging op deze opstal is met de huidige uitgevoerde onderzoeken nog onduidelijk en dient verder onderzocht te worden. Als uit het nog uit te voeren onderzoek blijkt dat er een risico is op wateroverlast en/of natschade, zullen aanvullende maatregelen getroffen worden om dit te voorkomen.

Het project voorziet niet in een specifieke maatregel om watertekort te voorkomen. Echter, met de inrichting van gebied wordt een robuust watersysteem gerealiseerd waarmee voldoende water beschikbaar is en zal geen negatieve invloed hebben op waterschaarste.

Waterkwaliteit

De huidige waterkwaliteit in de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel, de Korenmolenvliet en het natuurgebied is goed. In de reguliere situatie, na realisatie van het project, zal er dus geen verslechtering optreden van de waterkwaliteit, en zelfs een verbetering in de Korenmolenvliet. In de voorboezem is de kwaliteit van het water in de zomer minder goed. Met dit project ontstaan mogelijkheden om de doorstroming te verbeteren, waardoor de kwaliteit van het water op deze locatie kan verbeteren. Wat het effect is van een tijdelijke stijging van het waterpeil (door inzet van de berging) in het gebied op de voedselrijkdom wordt momenteel onderzocht. Indien nodig worden noodzakelijke maatregelen getroffen.

Onderdeel van het project is het aanleggen van natuurvriendelijke oevers. Natuurvriendelijke oevers dragen bij aan de verbetering van de chemische en ecologische waterkwaliteit.

Overige wateraspecten

De aanleg van de waterberging en -doorvoer zorgt ervoor dat in extreme neerslagsituaties delen van de polder niet overstromen, wat maatschappelijk nadelige effecten voorkomt. Het project vervult daarmee een belangrijke maatschappelijke functie. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het maken van een waterspeelplaats, wat de beleving van het watersysteem op deze locatie vergroot. Dit heeft een positief effect op de bewustwording van de functie van het gebied voor de maatschappij. Er worden enkele herstelwerkzaamheden aan het wandelpad uitgevoerd, er worden bankjes geplaatst en de parkeerplaats wordt opgeknapt waardoor het recreatieve aspect van het gebied gehandhaafd kan blijven.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van water geen belangrijke nadelige gevolgen zijn te verwachten voor het milieu.

4.2.5 Geluid

Potentiële effecten ten aanzien van geluid zijn met name gerelateerd aan de eventuele geluidsoverlast van machines en het bijbehorende wegverkeer tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

De projectlocatie ligt binnen het door de provincie Utrecht aangewezen stiltegebied Willeskop/Benschop en deels binnen de bufferzone van stiltegebied Hoenkoop/Polsbroek. De werkzaamheden binnen dit project bestaan hoofdzakelijk uit graafwerkzaamheden en het plaatsen van kunstwerken. Het geluid dat afkomstig is van de werkzaamheden is van tijdelijke aard en heeft geen permanent effect op het stiltegebied.

Er staan een aantal woningen in de directe projectomgeving. Met eventuele tijdelijke geluidsoverlast op de omgeving wordt rekening gehouden door de wettelijke richtlijn te volgen. Gezien de beperkte uitvoeringsduur kan op voorhand gesteld worden dat belangrijke nadelige effecten ten aanzien van geluid niet aanwezig zijn.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van geluid geen belangrijke nadelige gevolgen zijn te verwachten voor het milieu en/of de omgeving.

4.2.6 Luchtkwaliteit

Potentiële effecten ten aanzien van luchtkwaliteit zijn met name gerelateerd aan de tijdelijke inzet van machines en het bijbehorende wegverkeer tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Gezien de beperkte uitvoeringsduur kan op voorhand gesteld worden dat belangrijke nadelige effecten ten aanzien van luchtkwaliteit niet aanwezig zijn.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van luchtkwaliteit geen belangrijke nadelige gevolgen zijn te verwachten voor het milieu en/of de omgeving.

4.2.7 Flora en Fauna

Potentiële effecten ten aanzien van flora en fauna zijn gerelateerd aan soortenbescherming binnen en direct rondom het plangebied en gebiedsbescherming van natuurgebieden.

Er is in 2021 voor het project een quickscan naar de aanwezige flora en fauna⁵ uitgevoerd. Eveneens is in 2021 een vervolgonderzoek⁶ uitgevoerd. Hieronder worden de resultaten uit deze quickscan en vervolgonderzoek beschreven.

Effecten ontwikkeling op gebiedsbescherming

Natura-2000 gebieden

De voorgenomen ingreep vindt plaats buiten Natura 2000-gebied (dichtstbijzijnde gebied op 5,5 km afstand van de meest dichtbijgelegen werkzaamheden). Directe negatieve effecten als gevolg van ontwikkelingen in het plangebied (zoals verlies oppervlakte habitatype en verlies oppervlakte leefgebied in Natura 2000-gebieden) zijn daarom uitgesloten. Voor wat betreft indirecte effecten zijn evenmin effecten op de soorten en instandhoudingsdoelen van de betreffende gebieden te verwachten. In de permanente situatie na realisatie vindt geen toename van stikstofuitstoot plaats. In verband met het vervallen van de bouwvrijstelling zullen de noodzakelijke stappen worden doorlopen om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

NNN-gebied

De maatregelen vinden plaats in het Natuur Netwerk Nederland (NNN). De maatregelen zorgen ervoor dat de indeling in natuurdoeltypen in de situatie na realisatie verandert ten opzichte van de huidige situatie. De wijzigingen zijn besproken met Staatsbosbeheer en de provincie Utrecht. De provincie Utrecht zal de kaart met natuurdoeltypen aanpassen aan de nieuwe situatie. Over het algemeen kan gesteld worden dat de ecologische waarden van het gebied na realisatie verbeterd worden. De contouren van het natuurgebied blijven gelijk, en er vindt geen uitbreiding of verkleining plaats van het NNN-gebied. Er is om deze reden geen vergunning nodig vanuit de gemeente voor effecten op NNN-gebied.

⁵ Quickscan natuuronderzoek Berging en Doorvoer Willeskop, 2102, Ecologisch Adviesbureau Schröder, d.d. 18 februari 2021

⁶ Vervolgonderzoek Berging en Doorvoer Willeskop, 2110, Ecologisch Adviesbureau Schröder, d.d. 21 december 2021

Weidevogelgebied

Het natuurgebied zelf staat op de kaart van provincie Utrecht niet geregistreerd als weidevogelgebied, omdat het gebied al geregistreerd is als NNN-gebied. Alle gebieden eromheen zijn wel aangewezen weidevogelgebied. De werkzaamheden zullen buiten het broedseizoen plaatsvinden. Hierdoor worden tijdelijke effecten door de werkzaamheden op vogels - en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb met betrekking tot vogels - voorkomen. Het weidevogelgebied wordt niet verkleind door het project.

Effecten ontwikkeling op soortenbescherming tijdens uitvoering

In het rapport van het vervolgonderzoek is beschreven wat de effecten van de maatregelen zijn op de (beschermde) soorten in het gebied. De conclusie uit dit onderzoek is dat verschillende werkzaamheden effecten hebben op de voortplantingsplekken van de heikikker en de poelkikker. Eveneens zullen er effecten zijn op de overwinteringsplekken van deze twee soorten en de rugstreeppad. Daarnaast hebben de werkzaamheden effect op het leefgebied van de waterspitsmuis.

Op de zuidelijke kade worden een aantal van de hogere bomen (hoger dan 5 meter) aan de zuidelijke zijde van de kade gekapt. Dit zijn er maximaal 60 van de ongeveer 650 hogere bomen op de kade. Momenteel vindt de inventarisatie plaats welke van deze 60 bomen een gevaar vormen voor de waterveiligheid. Uit deze inventarisatie blijkt welke bomen gekapt moeten worden of welke teruggesnoeid kunnen worden. Bomen met holttes van vleermuizen (ruige dwergvleermuis, watervleermuis en/of franjestaart) en de boom met een nest van een ransuil zullen in elk geval worden behouden. Voor de franjestaart en de ransuil geldt ook dat de bomen rondom de boom met de holte behouden blijven om een effect te voorkomen.

Het groene lijnelement wat de bomen vormen blijft intact omdat aan de noordelijke zijde van de kade geen hogere bomen gekapt worden, maar slechts hakhout. Er zijn daarmee geen effecten op vliegroutes van vleermuizen. Tijdens de uitvoering wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol. Effecten van de werkzaamheden op vleermuizen zijn uitgesloten.

Effecten ontwikkeling op soortenbescherming tijdens waterberging

Het huidige natuurgebied zal tijdens bergingssituaties deels onderlopen met water, wat ook effecten heeft op beschermde soorten. Er zijn effecten te verwachten op de voortplantingsplekken van de heikikker en poelkikker. Ook zijn effecten te verwachten op broedvogels, namelijk de grondbroeders en soorten die op geringe hoogte in de (moeras-)ruigte of het struweel broeden.

Gevolgen van de veroorzaakte effecten

Voor de effecten die door de werkzaamheden (tijdelijk, maar ook tijdens inzet van de waterberging) veroorzaakt worden op de gebieden die een functie hebben voor beschermde soorten is een ontheffing nodig, waaruit maatregelen volgen om de effecten op de beschermde soorten te mitigeren en/of te compenseren. Deze zal worden aangevraagd bij de provincie Utrecht. Ook is in het huidige ontwerp al rekening gehouden met het effect van inzet van de berging op de broedvogels, bijvoorbeeld door deels hoogwatervrije eilandjes te creëren. Ook is de uitbreiding van het rietmoeras een toevoeging voor de broedvogels.

Het verkrijgen van de ontheffing Wnb is een randvoorwaarde voor het project. Het kan er zelfs toe leiden dat het project niet uitgevoerd mag worden, omdat de tijdelijke werkzaamheden niet uitgevoerd mogen worden met de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen voor de aanwezigheid van meerdere beschermde soorten. Een andere mogelijkheid is dat de mitigerende en/of compenserende maatregelen moeten worden aangepast.

Een derde scenario is dat er geen ontheffing Wnb kan worden verleend voor de inzet van de waterberging in bepaalde periodes. Dit kan ertoe leiden dat de berging niet kan worden ingezet in bepaalde periodes vanwege

de effecten op broedvogels, de poelkikker of de heikikker. De effectiviteit van de inzet van de berging voor HDSR dient in dat geval opnieuw bekeken worden.

De werkzaamheden zullen buiten het broedseizoen plaatsvinden. Hierdoor worden tijdelijke effecten door de werkzaamheden op broedvogels voorkomen.

Voorafgaand aan de uitvoering zal een ecologisch werkprotocol worden opgesteld waarin voorwaarden staan zodat wordt voldaan aan de zorgplicht van de Wnb. Ook worden hierin de mitigerende/compenserende maatregelen vanuit de ontheffing meegenomen, De aannemer die het werk gaat uitvoeren werkt met dit ecologische werkprotocol. Waarschijnlijk worden verschillende werkzaamheden in verschillende periodes uitgevoerd, onder andere afhankelijk van het effect van de werkzaamheden op de soorten in het gebied en de werkomstandigheden per seizoen. De werkzaamheden worden onder ecologische begeleiding uitgevoerd.

Conclusie

Voor het effect van de tijdelijke werkzaamheden en voor de situatie als de berging wordt ingezet op verschillende beschermde soorten is een ontheffing benodigd bij de provincie Utrecht. Tot de ontheffing is verleend worden er geen werkzaamheden uitgevoerd, welke de beschermde soorten kunnen verstoren. Verstoring van beschermde soorten wordt geborgd door de wetgeving rondom flora en fauna, hierdoor zijn belangrijke negatieve milieueffecten uitgesloten. Potentiële effecten ten aanzien van flora en fauna vormen dan ook geen aanleiding voor het opstellen van een volwaardige milieueffectrapportage.

4.2.8 Omgevingshinder

Uitgangspunt is om de overlast voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken. Er wordt getracht de grond die vrijkomt bij de werkzaamheden op locatie te hergebruiken in het werk en daarmee te werken met een gesloten grondbalans. Bij de aan- en afvoer van materieel en eventueel van grond wordt los van één specifieke locatie, geen verkeershinder voor de omgeving verwacht, behalve mogelijk een tijdelijke snelheidsbeperking. Er wordt wel verkeershinder verwacht bij het vervangen van de duiker onder de provinciale weg. Het waterschap zal samen met de aannemer en de provincie overleggen om de hinder zo minimaal mogelijk te laten zijn.

Er wordt geen trillingshinder verwacht of schade aan wegen als gevolg van de uitvoering. Daarnaast komt de wateraan-, af-, en doorvoer niet in het gedrang door de werkzaamheden. De bereikbaarheid van de percelen in de nabijheid van het werk zullen zoveel als mogelijk worden gegarandeerd en hierover zal met betrokken grondeigenaren- en gebruikers afstemming plaatsvinden.

Naar alle waarschijnlijkheid zal het niet lukken om alle wandelpaden open te houden tijdens de werkzaamheden. Een eventuele stremming wordt tijdig afgestemd met de beheerorganisaties van de routes zodat zij dit duidelijk en tijdig kunnen communiceren aan de gebruikers. Het streven is om de tijdelijke afsluiting buiten het voorjaar/zomer seizoen in te stellen.

4.3 Samenvatting milieueffecten

In de volgende tabel zijn de conclusies van de beoordeling van de potentiële effecten van de ontwikkeling samengevat en is aangegeven of het doorlopen van een m.e.r.-procedure noodzakelijk is.

(milieu)Thema	Conclusie beoordeling potentiële effecten	Doorlopen m.e.r.-procedure noodzakelijk
Archeologie	Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van archeologie geen belangrijke nadelige gevolgen zijn te verwachten voor het milieu.	Nee
Bodem	Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van bodem geen belangrijke nadelige gevolgen zijn te verwachten voor het milieu en/of de omgeving.	Nee
Niet-gesprongen explosieven	Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van niet-gesprongen explosieven geen belangrijke nadelige gevolgen zijn te verwachten voor het milieu en/of de omgeving.	Nee
Water	Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van water geen belangrijke nadelige gevolgen zijn te verwachten voor het milieu.	Nee
Geluid	Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van geluid geen belangrijke nadelige gevolgen zijn te verwachten voor het milieu en/of de omgeving.	Nee
Luchtkwaliteit	Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van luchtkwaliteit geen belangrijke nadelige gevolgen zijn te verwachten voor het milieu.	Nee
Flora en fauna	Voor het effect van de tijdelijke werkzaamheden op verschillende beschermde soorten is een ontheffing benodigd bij de provincie Utrecht. Tot de ontheffing is verleend worden er geen werkzaamheden uitgevoerd, welke de beschermde soorten kunnen verstoren. Verstoring van beschermde soorten wordt geborgd door de wetgeving rondom flora en fauna, hierdoor zijn belangrijke negatieve milieueffecten uitgesloten.	Nee
Omgevingshinder	Tijdelijke omgevingshinder door de realisatie wordt zoveel mogelijk beperkt en leidt niet tot belangrijke nadelige gevolgen voor de omgeving.	Nee

5 Beoordeling van de effecten en conclusies

5.1 Conclusie t.a.v. mogelijke aanzienlijke milieueffecten

Het voornemen leidt in beperkte mate tot effecten voor het milieu en de omgeving. Wanneer er geen 'belangrijke nadelige gevolgen' zijn voor het milieu is het conform de wetgeving en de vigerende praktijk niet noodzakelijk om een volledige m.e.r.-procedure te doorlopen.

5.2 Conclusie m.e.r.-beoordeling

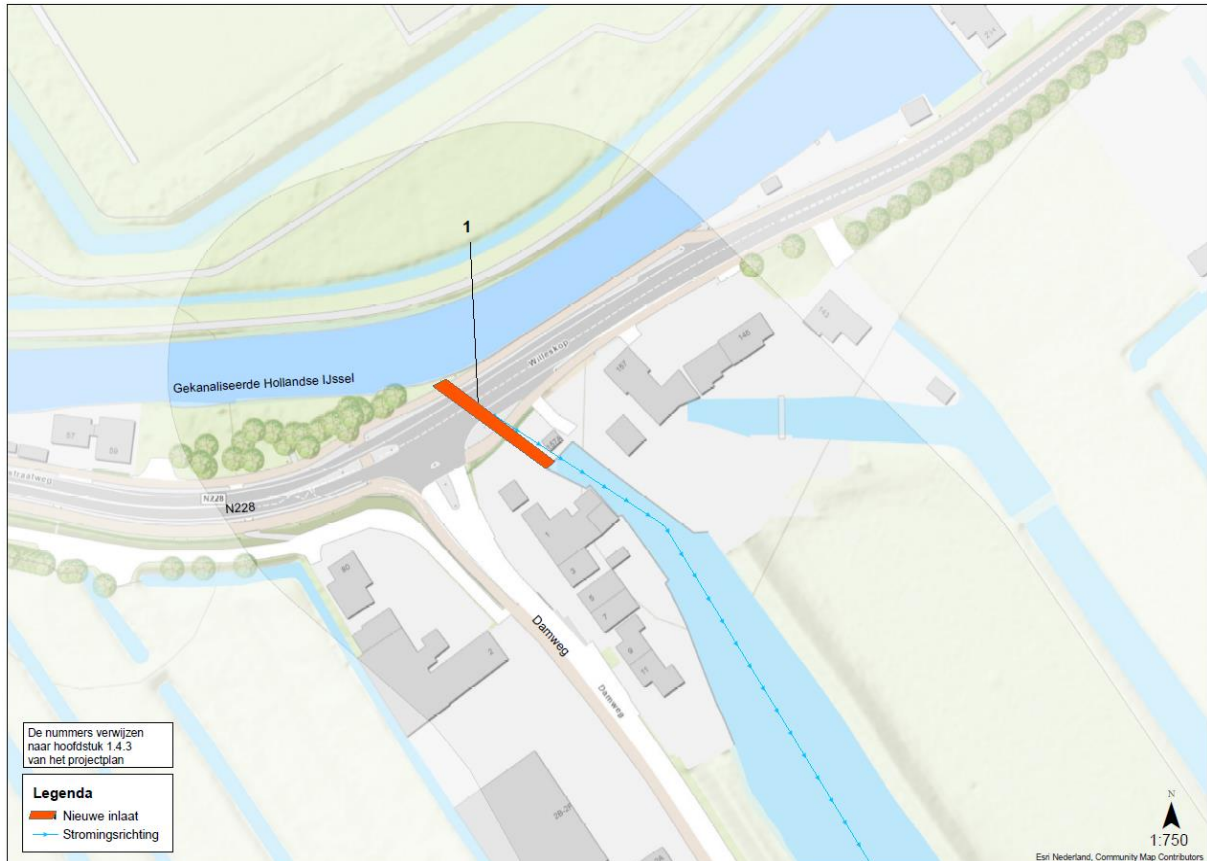
Gelet op de kenmerken van het project, de locatie van het project en de kenmerken van de potentiële effecten van het project, wordt in het besluit geconcludeerd dat de beoogde werkzaamheden binnen project waterberging en doorvoer Willeskop geen belangrijke negatieve gevolgen hebben voor het milieu. Het doorlopen van een m.e.r.-procedure is niet noodzakelijk.

Geadviseerd wordt om op basis van deze m.e.r.-beoordeling te laten besluiten dat geen milieueffectrapportage nodig is.

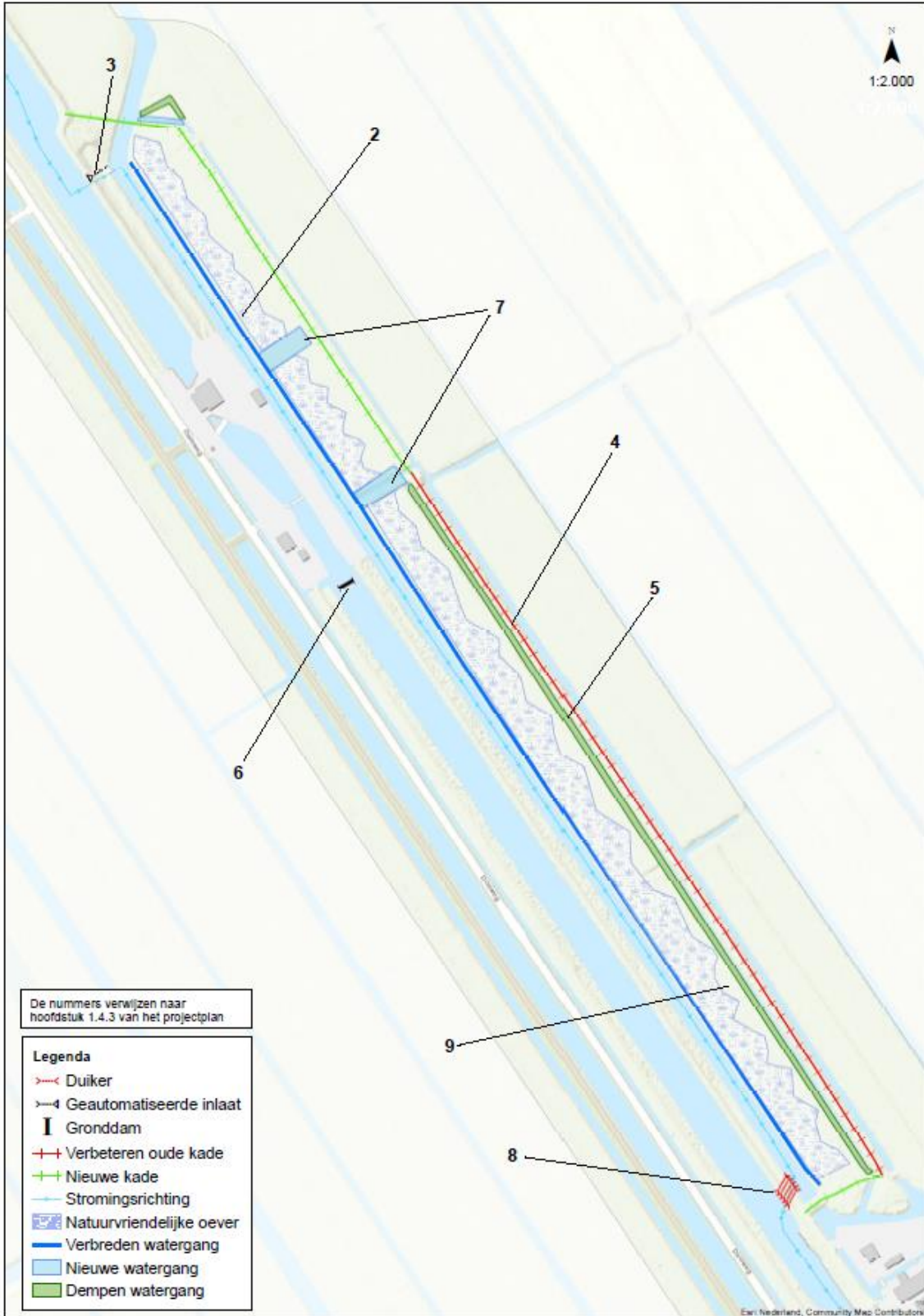
Bijlage 1 Maatregelenkaarten

1. Kaart werkzaamheden nabij inlaat Gekanaliseerde Hollandse IJssel

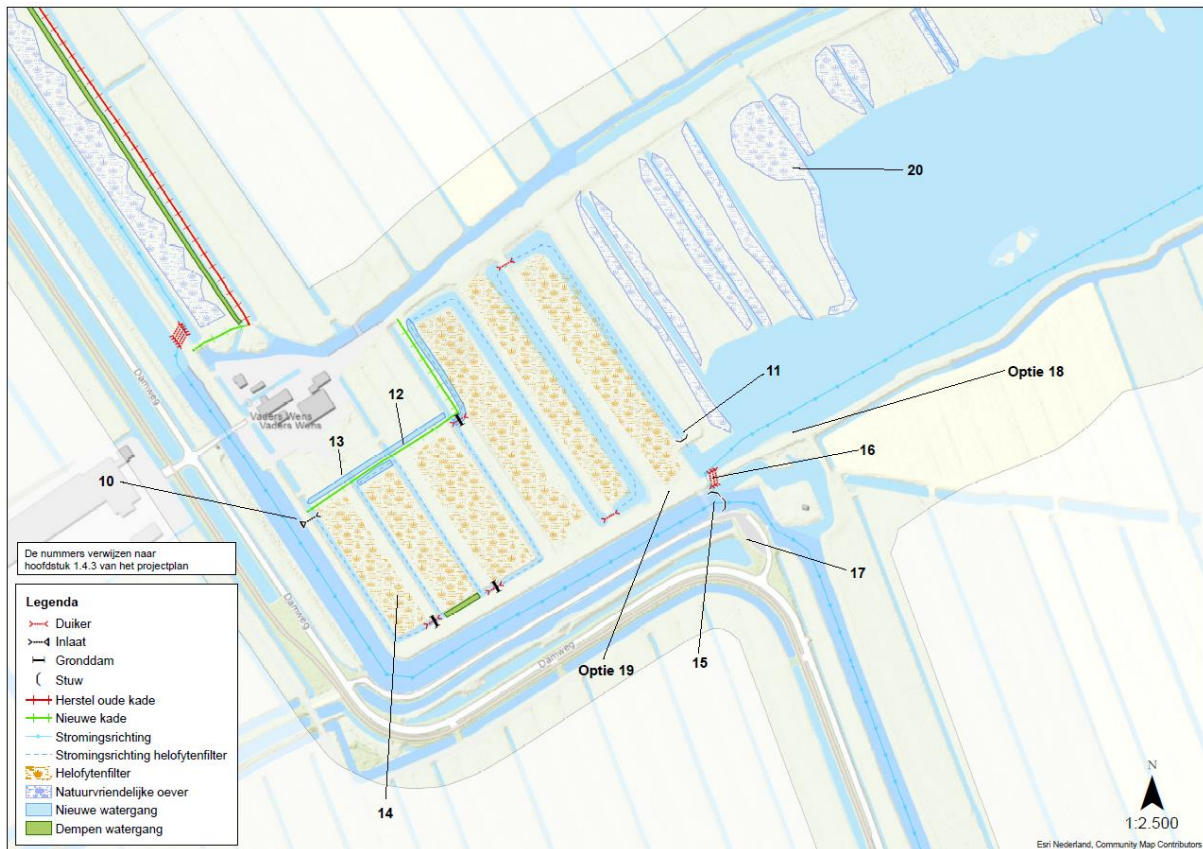

2. Kaart werkzaamheden naast bypass en voormalig gemaal

3. Kaart werkzaamheden westelijke deel waterberging

4. Kaart werkzaamheden oostelijke deel waterberging

